

Femíneo, en castellà, és un cultisme que s'utilitza per referir-se a allò pertanyent a la dona o que és propi d'ella. Si ens centrem en la història de l'art, en el paper que ha desenvolupat la dona en aquesta història, ens adonarem que allò que és propi d'ella té molt a veure amb la seua representació passiva més que amb la seua funció activa.

Durant segles, el paper de la dona es va limitar al de model i musa, quan se sap (ara ho sabem) que al llarg de la història moltes dones van desenvolupar importants activitats dins de les arts plàstiques. Molt s'ha hagut de «lluïtar» per donar la visibilitat que mereixen aquests treballs, aquestes artistes. A poc a poc es van trencant algunes d'aquestes barreres absurdes que aquesta societat patriarcal es va entestar a crear, bé per por o tossuderia. I a poc a poc es parla d'una igualtat que mai va haver d'infringir-se. I a poc a poc es normalitza i evidencia que tots som individus, sense necessitat de fixar-se exclusivament en el gènere.

De *Femíneo. Un art sense límits*, és el títol de l'exposició que es va inaugurar dijous passat a la galeria Octubre de la Universitat Jaume I de Castelló, una mostra que protagonitzen deu artistes. Totes elles són dones, però això no és el rellevant aquí. El que prima aquí és el seu treball i el discurs que li ha conferit la comissària de la mostra, la crítica d'art Irene Gras, que explica que «el femení no és una condició biològica, sinó que respon a una construcció cultural i ideològica. I en aquest cas en concret, les pràctiques artístiques aquí exposades no pretenen deconstruir per tornar a construir la noció de 'femení' o 'masculí', ni assenyalar l'artificialitat dels mecanismes de construcció d'identitat, sinó, més aviat, normalitzar una qualitat que comparteixen totes elles i que en aquest cas és relativa al gènere femení, la feminitat».

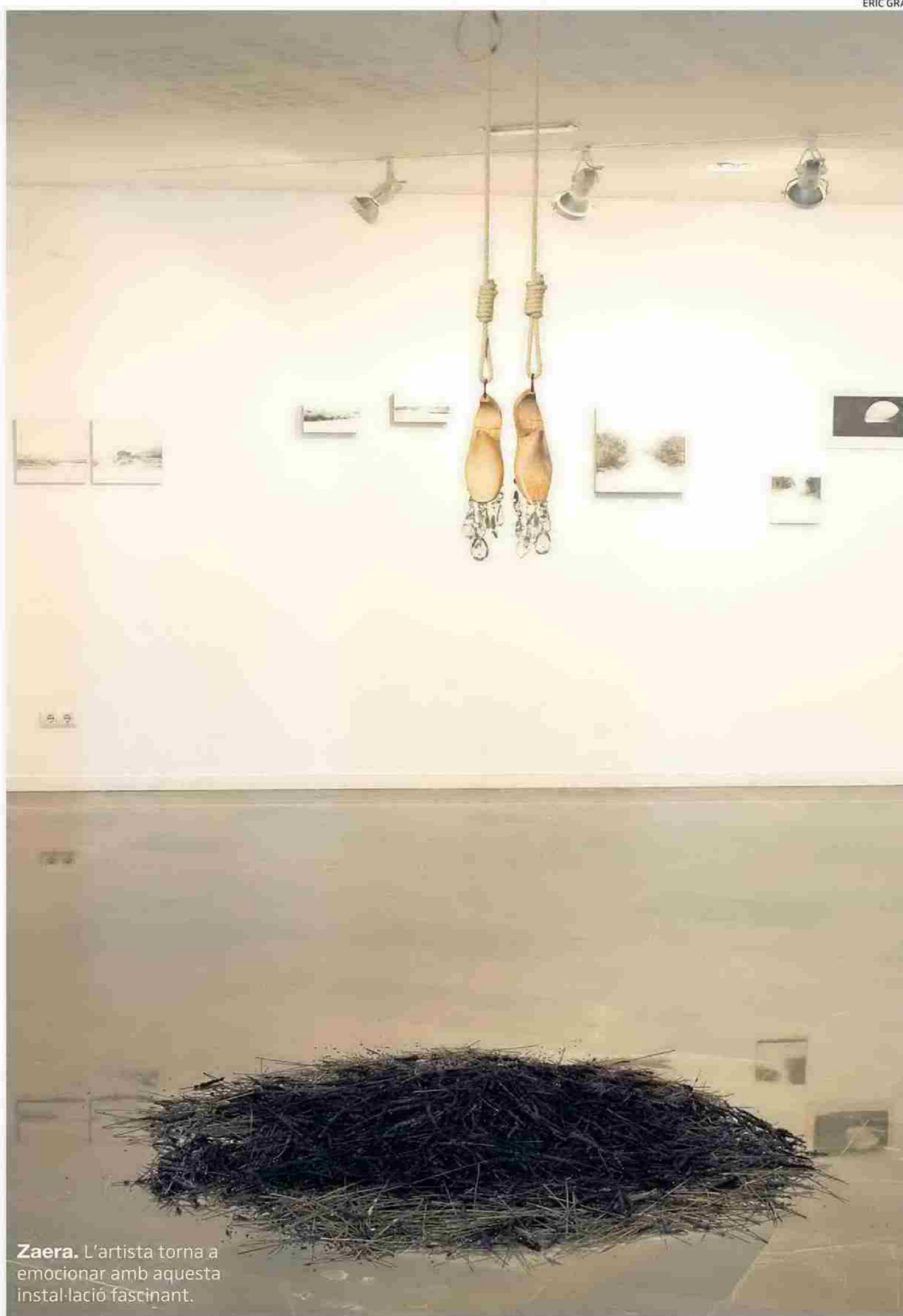
FEMINITAT

A què es refereix Gras quan parla d'aquesta feminitat? Fa referència a la delicadesa que s'observa en cadascuna de les obres exposades. Les peces d'Altea Grau, Pilar Farrés, Myriam Jiménez, Andrea Lira, Cecilia Mandrile, Lucía Moya, Marta Negre, Ana Sansano, Núria Torres i Rossana Zaera són obres subtils, d'una línia polida, amb una prioritat pel blanc i les textures suaus. No obstant això, no ens enganyem per aquesta delicadesa, ja que aquesta pot comprendre, també, missatges de gran profunditat, alguns fins i tot d'una temàtica que pot produir certa consternació, com és el suïcidi.

A través de diverses tècniques i suports, com la ceràmica i porcellana, l'audiovisual, el paper o la tela, la fusta o el vidre, aquesta mostra aconsegueix amb escreix el propòsit d'evidenciar la diversitat que engloba i s'amaga darrere d'aquest terme de «femíneo», així com el poder d'aquestes artistes per «triar i combinar la passió amb cadascuna de les referèn-

Un art sense límits com a empremta identitària

La galeria Octubre de l'UJI acull la mostra col·lectiva 'De Femíneo' fins l'abril

Zaera. L'artista torna a emocionar amb aquesta instal·lació fascinant.

cies i paraules que introdueixen en la seua obra i que els atorguen aquesta elegància que es manifesta sublim en el seu treball», en paraules d'Irene Gras, que afegeix que «cadascuna d'elles entén i percep la natura i el seu entorn de manera que els permet trobar aquesta bellesa ja existent al seu interior, des de la concepció fins a la seua posterior execució». És a dir, que totes i cadascuna d'elles presenta una identitat creativa pròpia, de gran força visual i amb una càrrega emocional profunda.

El vicerector de Cultura de la Universitat Jaume I, Wences Rambla, remarca, precisament, aquesta «empremta identitària» de la qual parlem. En aquest sentit, expressa que aquesta empremta part «de la seua pròpia intimitat i/o autoconsciència i desenvolupada segons les seues respectives experiències, coneixements i sensibilitats». Totes i cadascuna d'elles són capaces de revelar aquesta identitat, i de fer-ho d'una manera eclèctica, encara que sempre es manté una cohesió estètica i conceptual gràcies a la feina d'Irene Gras. Com diem, això és possible a través d'aquesta senzillesa, elegància, subtilesa, fragilitat i naturalitat que comparteixen i que afloren en cadascuna de les magnífiques creacions que, com assegura Rambla, «posen a la nostra disposició contemplativa, i que donen visibilitat a aquesta feminitat sense coartar en absolut la idiosincràsia creativa de cadascuna d'elles».

LES ARTISTES

«Cadascuna de les artistes que conformen l'exposició és única, cadascuna té un estil que li és inherent, no busca reivindicar o denunciar la seua condició de dona, únicament expressar-se, comunicar-se, és a dir, simplement ser artista», comenta la comissària de aquesta exposició que es pot visitar fins al proper mes d'abril.

L'art no entén de gènere, no hauria d'entendre d'això. Aquesta és l'aspiració que molts persegueixen, i gràcies a aquesta proposta tenim constància que aquest objectiu és possible. De fet, la combinació de cadascuna de les obres exposades ofereix una sèrie d'especificitats que ajuden a concebre una idea molt més íntima, com és «no veure's obligades a treballar apartades a un corrent artístic imperant causa del seu estatus de dona», com bé afirma Gras, «sinó que són lliures de viure alienes a aquest corrent o moviment i treballar en el que realment sentin sense por a no ser acceptades», afegeix.

Així, l'artista gironina Pilar Farrés presenta en aquesta mostra *Pells*, una reflexió sobre l'existència i el pas del temps, sobre la muda vital i artística al llarg de la vida. En paraules de l'artista: «*Pells* està composta per 150 trossos de quadres que he realitzat al llarg de la meua trajectòria artística; aquesta peça representa els cicles i el creixement artístic en el qual el llenç és una pell, metafòrica i real al

art

Diumenge, 25 de febrer de 2018
 el Periódico Mediterráneo

Quaderns | 07

FERNANDO GIMENO

Nuria Torres

Ana Sansano

Lucía Moya

Marta Negre

Rossana Zaera

Myriam Jiménez

Altea Grau

Pilar Farrés

mateix temps, en què queden gravades les emocions, impulsos i cicatrius de cada etapa viscuda i passada».

Per la seua banda, la castellonense Altea Grau, ens delecta amb *In-Folds*, una instal·lació gràfica que explora la noció de doble pàgina. «En la meua pràctica artística, aquest concepte té una rellevància important, ja que aquesta actua tant com a suport material com discursiu. Un llibre obert és per a mi un espai expandit, un territori on la materialitat de la imatge, el text, la tinta i el paper coexisteixen», explica.

Paisajes Urbanos és el títol de l'obra que presenta la ceramista Myriam Jiménez, i és el fruit d'una observació exterior i una profunda interiorització dels espais urbans que ens envolten. Segons ens explica, part de «patrons gràfics que pel seu ritme, simetria i geometria em resulten atractius i que formen part de les nostres vistes urbanes diàries». Jiménez remarca que «és vital en aquest tipus de murals el joc amb les llums i les ombres el contrast dels quals allibera tota la profunditat i el sentit del treball». També és vital el color blanc «com a síntesi de tots els colors i símbol de l'absolut. Els cossos blancs ens donen la idea de puresa i modèstia, i creen una impressió lluminosa de buit, així com una sensació positiva de l'infinit».

Des de Xile, l'artista Andrea Lira porta temps explorant, a través de vídeo, dibuix, collage i pintura, les nostres relacions amb la natura. Les seues imatges s'inspiren en la neurologia de les plantes, la morfologia de les mateixes, la meditació i la dansa. Aquí, a Castelló, ens ha impressionat amb la seua instal·lació *Plantas mágicas y medicinales para la mujer*, en què deixa patent aquesta exploració de la morfologia de les plantes, la seua psicologia i les narratives que habiten

Col·lectiva. Les artistes que conformen la present exposició amb Irene Gras, comissària de la mateixa.

dins d'elles. «La naturalesa no és només un tema, sinó una necessitat per a l'equilibri en la vida quotidiana», comenta l'artista xilena, l'obra de la qual forma part del procés natural de la vida.

L'argentina Cecilia Mandrile col·labora en aquesta mostra col·lectiva amb *Apátrida*, en què observem una sèrie de dorments, retrats «de les seues nines supervivents de tants anys de vagareig, impresos a pigment i pintats a l'oli, sobre les còpies heliogràfiques de els plànols arquitectònics fets pel meu pare voltant de l'any del meu naixement», en les seues pròpies paraules. D'alguna manera, Mandrile crea un diàleg gràfic entre els seus conceptes de llars d'ara fa gairebé 50 anys i els seus dibuixos de subjectes desplaçats. Existeix, per tant, un espècie de reconciliació entre la no permanència i el refugi.

Una altra castellonense, Lucía Moya, pretén crear i mantenir un diàleg entre la instal·lació

miblement caducs.

I de l'audiovisual passem al dibuix de l'ondense Ana Sansano. El seu treball *Viario* reflecteix l'experiència de caminar, conduir, anar amb pressa i frenar en sec al donar-se compte de tot el que ens envolta diàriament. Circumstàncies i sensacions que, de vegades, no valorem per les presses d'anar d'aquí cap allà. D'aparença fotogràfica, Sansano utilitza miraculosament el llapis només acompanyat per petits tocs de color que li proporcionen els colors bàsics que utilitza —vermell, blau i groc—.

Globo con alas, *Louise con máscara* o *Popelaine* són les peces que la barcelonina Núria Torres ofereix en aquesta exposició. En totes elles observem aquest toc divertit i renovat que caracteritza un estil en el qual també hi ha detalls summament curiosos que introdueix i doten de color la seua obra. El treball de Torres és proper, fresc, vital. Enrere queda el concepte clàssic i canònic de l'escultura per a tornar-se en un concepte totalment sorprenent i fascinant.

Finalment, la castellonense Rossana Zaera presenta *Bajo un trozo de cielo demasiado pequeño*, que la mateixa artista descriu amb les següents paraules d'Albert Camus: «L'únic problema filosòfic veritablement seriós és el suïcidi. Jutjar si la vida és o no digna de viure és la resposta fonamental a la suma de preguntes filosòfiques». En aquesta obra l'artista crea una posada en escena sobre el suïcidi, un tema tabú per a molts, on de nou l'abjecte es torna bell. Una obra que convida a la reflexió sobre un concepte tan complex com intrínsec i inherent a l'ésser humà.

En definitiva, aquesta és una mostra d'emocions molt íntimes i suggerents. ■

Eric Gras

La crítica d'art
 Irene Gras és
 la comissària
 d'aquesta
 exposició

i l'obra gràfica, sense que el gravat perdi la seua essència, multiplicant les seues possibilitats a nivell conceptual i expositiu. Aquí hi participa amb dues obres, *M/m* —que està composta per fragments d'una altra obra— i *Seres flotantes 1/1*. Moya treballa extraient l'obra gràfica del seu suport tradicional, el paper, que trasllada a un altre tipus de suports en forma d'instal·lacions. Les seues obres resulten tan pures com delicades i elegants.

Mitjançant la creació de vídeo, escriptura de textos i altres recursos, Marta Negre tracta qüestions relatives als processos de creació, així com a l'existència i naturalesa humanes. Per a aquesta exposició, l'alcorina presenta els treballs *Finger and Swan* i *L'intruse parfaite*, amb l'objectiu de mostrar com a través de l'art i les narratives contemporànies es pot revisitar i cridar l'atenció d'autors/models de pensament que poguessin semblar presu-